

הלב. והנה העבד שאמר 'אהבתי' וגו', ה'ליחה' הלזו אטמה אזניו משמוע צורת כי לי בני ישראל עבדים וכו', כי המוכר עצמו שוב אינו פנוי לעבודת אדונו, והלך וקנה אדון לעצמו — אמרה תורה לעשות לו מעשה, שיבין הצורה מחומר המעשה — היא הרציעה, ויבין כי 'אזניו אטומות' היו ב'ליחת' אהבת אשתו, ועל כן לא עמד על צורת כי לי בני עבדים, על כן תרצע אזנו, ועל ידי צער רציעת האזן תצא ליחת אטימת אזניו. ויהיו אזניו פתוחות לאוצר מלכו של עולם, שאין הצלחה למעלה הימנה'.

'... ולכן על הדלת — כי חסרון השמירה יגרום שהיצר הרע יכנס בבית פנימה כענין לפתח חטאת רבץ — פירוש, מוטל על הפתח אולי יוכל להתגנב פנימה ואז כל ביתו בידו.... ולכן העבד שפרק מעליו עול הסייגים והגדרים כנ"ל, נתן איפוא מקום ליצר ליכנס בפתח חטאת רובץ, ולכן ציוותה התורה לרצוע על הדלת'. (חכמה ומוסר' לרש"ז זיו מקלם — ח"א עב וח"ב רמו, עע"ש).

ע"ע: שר"ת בנין שלמה ח"ב — ענינים שונים, כא.

'כי קאמרינן זה נהנה וזה מצטער, הכא זה נהנה וזה נהנה הוא' —

'וכן יש לומר נמי בעבודת השי"ת, ששם 'עבודה' במוחלט איננה נקראת רק כשאינו יודע טעמו של דבר, ובעיניו נראה להיפוך. דאם יודע טעמו של דבר הרי יודע שאי אפשר להיות באופן אחר, וכל שכן כשטועם טעם מתיקות טעמי המצוות הרי זה נהנה וזה נהנה, ושוב אי אפשר שתקרא עבודת עבד, אלא כשגוף הדבר זר בעיניו ומ"מ הוא עושה בהתלהבות יתרה ובאהבה ובחשק נמרץ מחמת שזוהי מצות השי"ת, זה נקרא 'עבודה' בהחלט'... (שם משמאל — בלק תרע"ז).

דף כג

'גר שמת ובזבוזו ישראל נכסיו והיו בהן עבדים, בין גדולים בין קטנים קנו עצמן בני חורין. אבא שאול אומר...' — נראה לכאורה שסברת חכמים היא, שכל אדם שאין רשות אחרים שלטת עליו, הרי הוא בן חורין מאליו, שאין שייך תורת 'עבד' ללא בעלים. [ונראה מקור לדבר מדרשת שמואל (גיטין לח.) שהמפקיר עבדו אין צריך גט שחרור, משום 'עבד איש' — עבד שיש לו רשות לרבו עליו קרוי עבד, שאין רשות לרבו עליו אין קרוי עבד. ואמנם אפילו לרבי יוחנן החולק על שמואל (שם לט) וסובר שצריך גט שחרור, כאן לומד מאשה שמיתת הבעל מפקעת הקנין, אף את הקנין הממוני — ע"ש בעמוד ב].

אלא שאם החזיק בו אחר בעת המיתה, לא יצאה שעה אחת שהיה ברשות עצמו. ולשיטת ר"י בתוספות, לחכמים אין מועילה החזקת אחר בו, ורק אליבא דאבא שאול זכה.

[היה ניתן לפרש שגם חכמים מודים לאבא שאול שיש 'עבד' ללא בעלים, אלא שקדמו העבדים זכו בעצמם, ואף הקטנים — אך לכאורה נראה שאין סברא לומר שתינוק בן יומו יחשב כעושה מעשה קנין בעצמו, ויותר מסתבר לומר שאין צורך בקנין, כי מאליו הוא בן חורין, כאמור].

ולפי זה נראה שאפילו אם יאמר העבד בפרוש שאינו רוצה לזכות בעצמו — אין בדבריו ממש, והרי הוא בן חורין. וצריך עיון.

אמר אביי: לעולם שלא מדעתו, ושאני כסף הואיל וקני ליה בעל כורחיה מקני ליה בעל כורחיה. אי הכי שטר נמי? האי שטרא לחוד והאי שטרא לחוד... — סברת 'הואיל' שאמר אביי, פרש הרש"ש: הואיל ואחרים היו יכולים לקנותו מהאדון בעל כרחו של העבד, כמו כן יכולים לקנותו לעצמו בעל כרחו. [בסגנון אחר: קנין כסף בעבד פועל יציאה מהאדון, וממילא הוא משוחרר בעל כרחו. ויציאה מן האדון יכולים לעשות גם אחרים בעל כרחו, כשם שהם עושים זאת כשקונים אותו לעצמם. ואולם שטר אין יכולים אחרים לשחררו בקבלתם, כי צריך לזה יד העבד או שלוחו דוקא. עפ"י אגרות משה חו"מ ח"ב כה, ג].

והגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק (בחיידושו על הש"ס) באר הענין בדרך אחרת, וזה תורף דבריו: שטר שחרור אינו מענין שטר הקנאה, כי אין עיקרו ממון אלא עניינו כגט, המפקיע את האיסור [ולכן יש בו כל דיני גט; לשמה, פסול מחובר וכו'], ולכן אין להוכיח מקניינו שענינו ממון. לא כן יציאת העבד בכסף, ענינה הקנאה ממונית לעצמו, ולכן די לנו בדעת המקנה, ולא אכפת לנו בדעתו של העבד. ושתי סיבות לדבר: הואיל וכעת, לפני השחרור, אין כאן 'קונה' שנצטרך את דעתו, ורק לאחר שהשתחרר נתהווה ה'קונה'. ועוד נראה, וכן עיקר: כיון שכל זכותו של האדון בעבד, הוא מחמת קנין כספו, כשנוטל עתה כסף בעדו, ניטל מאיתו כל זכותו וכל קנינו בו, וממילא הוא יוצא לחירות, שאין שייך שיישאר עבד ללא בעלים [כסברת חכמים החולקים על אבא-שאו, שנעשה מעצמו בן-חורין. וכאן גם אבא שאול מודה].

מה שכתב שהשטר מועיל מדין 'גט' ולא מדין 'קנין', ולכן לא יוכשר שלא לשמה וכו' — הסבר הדבר ע' בקצות החושן (ר, ה).

ובחזון איש (אה"ע עג, טו) נתן טעם אחר בענין, ולטעמו נראה שאין לחלק בין שטר לכסף.

וקמ"ל דיש קנין לעבד בלא רבו... דגיטו וידו באין כאחד' — יש לדקדק, אף על פי שלדעת חכמים יש קנין לעבד בלא רבו, צריכים אנו לסברת 'גיטו וידו באין כאחד' ולולא כן לא היה זוכה בגט. ואף על פי שכשרבו נותן לו הרי הוא כאילו מתנה בפרוש 'על מנת שאין לי רשות בה' — לפי שלא אמרו 'יש קנין לעבד' אלא מאחר, אבל לא מרבו, כי אין הדבר יוצא מרשות רבו, מפני שידו כידו. (קרוב נתנאל בבאור דברי הרא"ש, עפ"י הירושלמי. וזה דלא כדעת הוכר-יצחק (ח"א ל) דלרבנן א"צ לטעמא דגיטו וידו באין כאחת.

ולכאורה נפקא מינה בין שתי הדעות, האם לחכמים יכול הרב ליתן לעבד מתנה, או שמא כיון שידו כידו, אי אפשר לו להקנות ממנו אליו. וע' בראשונים כאן ובשער המלך (עבדים ה, ב); אחיעזר ח"א לא, א). ע"ע אמרי משה כה.

(ע"ב) 'עבד כנעני מהו שיעשה שליח לקבל גיטו מיד רבו...' — פירשו בתוס' [בפירוש האחד] את הספק; כאשר אמר העבד לאחר לקבל לו גיטו מיד רבו, האם מועילה קבלתו אם לאו. ואף על פי שאם לא היה אומר לו כלום, היה פשוט שמועיל, שהרי שנינו 'בשטר על ידי אחרים', אך כיון שאמר לו מיגרע גרע לפי שבא מטעם שליחות. [ומכאן הוכיח הרשב"א (ע' להלן מב.) שזכיה לאו מטעם שליחות, שהרי נסתפקנו אם מועילה שליחות ואעפ"כ זכיה ודאי מועילה. וכבר נחלקו ראשונים בשאלה זו, ע' במוזבא שם].

ופירשו הגר"ס והגרש"ש ז"ל כוונתם, שכל זכיה צריכה כוונה מטעם המזכה לזכות עבור המזדכה, ובלאו הכי לא חל דין זכיה. וכאן שהאדון סבור שהוא שליח לקבלה, אינו מתכוין אלא לנתינה

בעלמא ולא לשם זיכוי, לכך אינו מועיל משום דין 'זכיה' אלא מדין 'שליחות', וזהו שנסתפקו אם קיים כאן דין שליחות.

וע"ע: שו"ת עין יצחק אה"ע ב; אמרי בינה — הלואה יג; חדושי הגרש"ק — בתשובה שבסוף המסכת; [אחיעזר ח"א כח,טו]; בית ישי טו,ב; צו.

רבי מאיר סבר: כי אמר ליה 'קני' — קני עבד וקני רביה, וכי אמר ליה 'על מנת' לא כלום קאמר ליה. ורבנן סברי כיון דאמר ליה 'על מנת' אהני ליה תנאיה' — סברת רבי מאיר מבוורת בדברי הרא"ש, שהרי זה כתנאי הסותר למעשה, כאילו הקנה לו על מנת שלא יהא שלו, שדבריו בטלים, וככל תנאי שלא קוימו בו משפטי התנאים, שהתנאי בטל ומעשה קיים.

(וחכמים סוברים שאין זה סותר את הנתינה, שאפשר להפריד את קנין העבד וקנין הרב. ובקרבן נתנאל פרש שיתם, שכשם שחולקים על רבי מאיר בענין 'תנאי כפול', כמו כן סוברים שאין חסרון של 'תנאי הסותר למעשה', שגם זה הוא אחד ממשפטי התנאים, ולדבריהם אין התנאי זקוק לכל משפטי התנאים דומיא דבני גד ובני ראובן. ודבריו צריכים באור, שלפי פשטותם, לא היה צריך העבד לקנות כלל, מאחר והתנאי לא קויים. ודאי צ"ל שהתנאי אינו סותר למעשה ויכול הוא להתקיים, כנזכר).

והרשב"א באר בשם הראב"ד שנחלקו בשאלה האם הקנין חל ישירות לאדון (רבי מאיר), או הקנין נעשה לעבד, והאדון זוכה מן העבד. (וכן דעת חכמים. ולרבי אלעזר — אף לחכמים הקנין חל ישירות לאדון). ע"ש בבאור. (וע"ע בשו"ת אחיעזר ח"א לא,א).

לכאורה הסבר זה אינו תואם עם מה שכתב בקצות החושן (תכד,א) שהרב אינו זוכה אלא מן העבד. [וכן כתב בנתיבות המשפט (שסג,ב) לענין תשלומי נזק, שדינם לעבד, והרב זוכה ממנו, וכפשטות המלים 'מה ש(כבר) קנה עבד — קנה רבו']. וצריך לומר שיפרש מחלוקתם כהרא"ש, או מטעם 'מתנה על מה שכתוב בתורה' — ע' רשב"א. וע"ע זכר יצחק ח"א ל (א).

וע"ע שער המלך (עבדים ה,ב) שהקשה הלא המתנה על מה שכתוב בתורה בדבר שבממון תנאו קיים לרבנן, ואם כן מדוע לחכמים אליבא דרבי אלעזר אין מועיל תנאי שאין לרבו רשות בו. אך לפי הטעם הנ"ל לכאורה לא קשה, משום שהתנאי סותר למעשה. וצ"ע.

'אין קנין לעבד בלא רבו' — בספר קצות החושן (רמט,ב) כתב שהאדון זוכה בכל קניני העבד, גם אותם שהיו לו לפני שנעשה עבד. (וכן הוכיח השער-המלך (עבדים ה,ב) מדברי התוס', ע"ש). ולפי זה, כיצד יתכן שיקנהו בכסף, הלא מיד שב הכסף לאדון?

כתב החזו"א (קמח, לדף כב) כמה אופנים ששיך קנין כסף בעבד: כשקונהו מאחרים; אב נכרי המוכר את בניו הקטנים (כמבואר בש"ס וברמב"ם); האכילו והשקהו שוה-פרוטה, שמועיל מדין קנין כסף; כשנותן הכסף לאחרים, ונקנה מדין 'ערב' (וכדלעיל ז).

*

'אמר לי הגר"ח ק שליט"א: מרן החזו"א זצוק"ל אמר לו, יש אנשים מקנטרים שהתורה הק' התירה עבדים ויש בה דיני עבדות, ואמר מרן: טבע האדם שהוא מתאוה לשלוט, ונתנה לו התורה עבדים כנענים שיוציא את יצר השליטה עליהם, והיום שאין עבדים, מוציא את יצר השלטון על אשתו ובניו ועל חבריו'. (מתוך ארחות רבינו ח"ג עמ' קמז)

בו לחירות. ויש חולקים, לפי שהחליפין אינם מתורת 'כסף'. (עריטב"א כאן. וע"ע: דברי יחזקאל לט,ה).

דפים כב — כג

מז. גר שמת ואין לו יורשים — מה דינם של עבדיו הכנענים, קטנים וגדולים?

גר שמת ואין לו יורשים; אם בשעת מיתה לא החזיק ישראל אחר בעבדיו — קנו עצמם בני חורין. לדברי חכמים אין חילוק בין עבדים גדולים לקטנים. ולדברי אבא שאול, גדולים קנו עצמם בני חורין, קטנים — כל המחזיק בהם זכה. [רבי יהושע בן לוי פסק הלכה כאבא שאול. ורבי יוחנן סבר אין הלכה כאבא שאול. גטין לט].

קדם ישראל והחזיק בעבדים קודם המיתה, בין בגדולים בין בקטנים — זכה בהם בשעת המיתה. וכן נהג מר זוטרא בפטירת רבי יהודה הנדואה הגר.

א. כן פרש"י. ור"י מפרש שלחכמים אין מועילה החזקה בעבדים אפילו בשעת מיתה, שלדעתם מיתת האדון כגט שחרור היא, שאין אחר יכול לזכות בעבד. אבל לאבא שאול מועילה תפיסה בעבדים, בגדולים — בשעת מיתה דוקא, ובקטנים — אפילו לאחר מיכן. ורבנו תם פירש שאפילו לאבא שאול, אין מועילה תפיסה בעבדים גדולים בשעת מיתה. רק בקטנים שאין להם יד לזכות בעצמם, מועילה תפיסה, ואפילו לאחר מיתה. ב. רבנו תם פסק כאבא שאול, שהלכה כרבי יהושע בן לוי במחלוקתו עם רבי יוחנן.

דף כג

מח. א. יציאת עבד כנעני בכסף ובשטר — כיצד?

ב. עבד כנעני, מהו שיעשה שליח לקבל גטו מיד רבו?

ג. האם יכול עבד לקבל גט עבור עבד אחר מיד רבו של חברו?

ד. האם יש קנין לעבד בלא רבו ולאשה בלא בעלה?

א. נחלקו תנאים באופני יציאת עבד כנעני בכסף ובשטר, ושלוש מחלוקות בדבר; לפי דעה אחת יוצא בכל אופן. לדעה אחרת יוצא רק על ידי אחרים. ולדעה שלישית, בכסף על ידי אחרים בלבד, ובשטר על ידי עצמו בלבד, וכפי שיתבאר; —

לדברי רבי מאיר, עבד כנעני יוצא בכסף על ידי אחרים, שנותנים כסף לרבו לשחררו, ואפילו שלא מדעתו, [שאעפ"י שסובר חוב הוא לעבד שיצא מיד רבו לחירות, והלא אין חבים לו לאדם שלא בפניו, אעפ"י כקבלת רבו היא הגורמת השחרור ואין האחרים הללו חבים לו. רבא. או מטעם זה: הואיל וכסף קונה אותו בעל כרחו, כמו כן מקנה אותו לעצמו בע"כ. אביי]. אבל לא על ידי עצמו, כי סובר רבי מאיר אין קנין לעבד בלא רבו.

לדברי רבנו תם (כד.), לרב ששת אפשר שאחרים יתנו כסף לעבד על מנת שיצא בו

לחירות, והעבד נותנו לרבו ויוצא. אפילו לרבי מאיר.

ויוצא בשטר על ידי עצמו — שרבו נותן לו השטר, ואף על פי שיד העבד כיד רבו — גטו וידו באים כאחת, נמצא שעם קבלת הגט יש לו יד לזכות בגט. אבל לא על ידי אחרים — שאינם יכולים לזכות עבורו שטר שחרור שלא מדעתו, כי חוב הוא לו לצאת לחרות.

לדברי חכמים, יוצא בכסף בין על ידי אחרים בין על ידי עצמו, כי יש קנין לעבד בלא רבו, ובלבד שינתן לו הכסף על ידי אחרים באופן שרבו אינו זוכה בו, כדלהלן. וכן בשטר, בין על ידי אחרים, שזכות הוא לו לעבד לצאת לחירות, בין על ידי עצמו — שגטו וידו באים כאחת.

הלכה כחכמים (עפ"י רמב"ם עבדים ה; תוס' גטין יג. ד"ה עבדא). היה העבד עומד וצווח שאינו רוצה לצאת — לדעת הרמב"ן והריטב"א, וכן מבואר בתוס', אף לחכמים אין מועילה נתינת שטר על ידי אחרים, שהרי אין זו זכות עבדו. והרשב"א רצה לחדש שאפילו בעל כרחו מועילה קבלת אחרים, שזכות גמורה היא לו לצאת [ואין זה דומה לזכיית ממון שאינה זכות גמורה, שהרי שונא מתנות יחיה], וגם כדי שלא יהא הרב נפסד, וכשם שיוצא בעל כרחו כך זכין לו בעל כרחו. המחנה-אפרים (זכיה ומתנה ו) הכריע כסברת הרשב"א, שזכות גמורה אין מועיל עומד וצווח אחר כך. (וע' גם בשו"ת חתם סופר יו"ד רנג). והרבה אחרונים תמחו על כך, שאף הרשב"א לא סמך על סברתו זו. (ע"ע מהרי"ט אלגזי בכורות פ"א ז; עונג יום טוב קי; עין יצחק נה, וה"ה א; משיב דבר ח"ד מב; מנחת שלמה ח"ג קלג, ט. וע"ע בבאור דברי הרשב"א בארוכה בברכת שמואל יד).

ובכסף על ידי אחרים, אף להרמב"ן מועילה נתינתם בעל כרחו, כשם שמועיל הדבר לרבי מאיר, שקבלת רבו גרמה לו. ואולם הרשב"א והר"ן דייקו מדברי הרי"ף (וכדיוק זה יש לדייק בדברי הרמב"ם (עבדים ה, ב), וכן מלשון רש"י. וכמו שכתב הלחם-משנה שם) שלחכמים אין מועיל כסף ע"י אחרים בעל כרחו של עבד.

לדברי רבי שמעון בן אלעזר, יוצא בכסף ובשטר על ידי אחרים, שזכות הוא לעבד שיצא מתחת ידי רבו, אבל לא על ידי עצמו; בכסף לא, משום שאין קנין לעבד בלא רבו, ובשטר — לפי שאין לו יד לקבל הגט.

לפי פירוש אחד המובא בתוס', נסתפק רבה לרבי שמעון בן אלעזר, האם יוצא בשטר על ידי אחרים כאשר עומד העבד וצווח שאינו רוצה, [כי אינו מטעם שליחות], או שמא אין מועילה קבלת גט ע"י אחרים בעל כרחו. ורצה רבה לפשוט שמועיל, ודחו ראייתו.

שזה כסף לענין קניית העבד ויציאתו. (רמב"ם עבדים ה, ב).

ב. לדברי חכמים ורבי מאיר, כשם שהעבד יכול לקבל גט בעצמו, כך יכול לשלוח שליח לקבל גיטו. ולדברי רבי שמעון בן אלעזר, בתחילה נסתפק רבה בדבר, ואחר כך פשט שאין יכול לעשות שליח, מאחר והוא עצמו אינו יכול לקבל. ודחו בגמרא ראייתו.

לפי 'יש מפרשים' בתוס', לא היה ספק אם מועילה עשיית שליח, אלא השאלה היתה אם צריך לדין שליחות או אפילו עומד וצווח מועיל, וכנ"ל.

ג. שנינו בבביתא: נראים הדברים שהעבד מקבל גטו של חבירו מיד רבו של חבירו, אבל לא מיד רבו שלו (אם היו שניהם של איש אחד).

ד. הסיקו שלדברי הכל אין קנין לעבד בלא רבו ואין קנין לאשה בלא בעלה. ואולם אם הקנה לעבד מתנה על מנת שאין לרבו רשות בה — לדברי רב ששת נחלקו בזה רבי מאיר וחכמים; לרבי מאיר לא אמר כלום וקנה הרב, ולחכמים הועיל התנאי. ולדברי רבי אלעזר, אפילו

לחכמים לא הועיל התנאי, אך אם אמר בשעת הקנאתו לו 'על מנת שתצא בו לחירות', סוברים חכמים שהועילו דבריו ויכול לצאת בכסף זה לחירות.

א. עבד שקיבל מתנה — קנאה רבו לגמרי, גוף ופירות. אבל אשה שנתנו לה מתנה, לא קנה הבעל אלא פירות (תוס').

ב. לדברי ר"י בתוס', אפילו לרבי אלעזר שאין מועילה אמירת 'על מנת שתצא בו לחירות' לרבי מאיר, יתכן שבאשה מודה שמועיל כשהקנו לה על מנת שאין לבעלה רשות בה.

ג. רבנו תם נקט שלרב ששת אליבא דרבי מאיר, אעפ"י שאין מועיל להתנות על מנת שאין לרב רשות, אבל מועילה התנאת 'על מנת שתצא בו לחירות'. וכן פסק (עפ"י סוגיות הגמרא בכ"מ) להלכה. וכן משמע ברמב"ם (עבדים ה,ב). אלא שלר"ת הטעם הוא כי נוקטים כרבי מאיר וקרב ששת. ולהרמב"ם פירש הכסף-משנה, הלכה כחכמים ורבי אלעזר. וכן הסכימו פוסקים רבים.

(ע' בשו"ת מהרי"ק י"ד"ה ואף כ"י). ויש מחלקים בין אשה לעבד. (ער"ן; שעה"מ נדרים ז,יז).

ד. מי שנתן לעבד מתנות והתנה עמו בגופן, שיהיו לכך וכך, כגון 'על מנת שתאכל בהם ותשתה בהם' או על מנת שתעשה בהם כל מה שתרצה בלא רשות אדון — לא קנה האדון.

(רמב"ם זכיה ג,יד. וזה כדברי הפרישה (יו"ד רסז) ודלא כה"ט"ו (סק"י) שכתב שאין מועיל זאת בעבד אלא באשה. וכבר תמה עליו בשער המלך (עבדים ה,ב) מדברי הרמב"ם המפורשים. וכן הוכיח מדברי התוס').

ה. נתנו לו מעות לעבד על מנת שיצא בהם לחירות, ולא רצה הרב לקבל — לא קנה העבד המעות, שהרי לא ניתנו לו אלא על מנת שיצא בהם לחירות. (רמב"ם עבדים ה,ב).

ו. נתן הרב מתנה לעבדו — מבואר מדברי התוס' הרא"ש והריטב"א שלא קנה העבד, ואינו דומה לאשה דקיימא לן הנותן מתנה לאשתו קנתה. (ולענין אכילת פירות ע"י הבעל ממה שנתן לה — ע' בב"ב נא).

ואם זיכה הרב לעבד על ידי אחרים — דעת הריטב"א שאין מועיל. ומדברי הרב אלחנן המובא במרדכי משמע שמועיל. (ע' בכל זה בשער המלך עבדים ה,ב; אמרי משה כה).

דף כד

מט. מה דין תוספת חומש בפדיית אשה מעשר שני, באופנים דלהלן?

א. פודה במעות של בעלה פירות של בעלה.

ב. מעות שלו ופירות שלה.

ג. מעות שלה ופירות שלו.

ד. מעות שלה ופירות שלה.

א. אשה הפודה מעשר של בעלה במעות שלו, הריהי עושה שליחותו וחיבת להוסיף חומש ככל אדם הפודה מעשרותיו.

נפלו לה פירות בירושה; לדברי רבי מאיר שמעשר ממון גבוה הוא, אין הבעל זוכה בו כשאר נכסים שנפלו לה, והרי הם פירות שלה ואינה מוסיפה חומש, כדלהלן. ולחכמים מעשר ממון הדיוט הוא וזוכה בו הבעל כדין נכסי מלוג, הלכך מוסיפה חומש שהיא כעושה שליחותו, והרי הוא כפודה פירות שלו במעות שלו.

יתכן דוקא למאן דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי. (ע' חזון איש).